

Vraag	Antwoord	Scores
-------	----------	--------

De nijlpaarden van Pablo Escobar

14 maximumscore 2

- 1 onjuist
- 2 juist
- 3 onjuist

indien drie nummers correct	2
indien twee nummers correct	1
indien minder dan twee nummers correct	0

15 maximumscore 1

voorbeelden van een juist antwoord:

- Er breekt een ziekte uit, waardoor dieren sterven.
- Door voedselgebrek overleven er minder jongen.
- Door concurrentie is er minder voedsel voor nijlpaarden beschikbaar, waardoor nijlpaarden minder vruchtbaar zijn.
- Door jacht gaan er dieren dood.

Opmerking

Aan het antwoord predatie met een bijpassende toelichting, het scorepunt toekennen.

16 maximumscore 1

stichtereffect / founder effect

Opmerking

Aan het antwoord bottleneck effect of flessenhalseffect geen scorepunt toekennen.

17 maximumscore 1

allopatrische (soortvorming), met een toelichting waaruit blijkt dat er een (ruimtelijke) scheiding / geen contact is tussen de populaties (in Afrika en Colombia)

Vraag	Antwoord	Scores
-------	----------	--------

18 maximumscore 2

voorbeelden van een juist antwoord:

- Doordat nijlpaarden bij het grazen ook jonge boompjes eten, kunnen die climaxsoorten niet groot worden.
- Doordat nijlpaarden de bodem verdichten, kunnen climaxsoorten zich niet vestigen.
- Nijlpaarden voeren nutriënten af, waardoor er vooral groeiplaatsen zijn waar climaxsoorten minder goed groeien.
- Nijlpaarden vertrappen de vegetatie, waardoor climaxsoorten niet kunnen overleven.

- een juist voorbeeld 1
- een beschrijving waaruit blijkt dat er een negatieve invloed is op de groei/vestiging/overleving van climaxsoorten 1

19 maximumscore 1

glycerinezuur-3-fosfaat/3-glycerinezuurfosfaat

Opmerking

Aan het antwoord glycerinezuur, glycerinezuur-1,3-difosfaat of (3-)glyceraldehyde-3-fosfaat, het scorepunt toekennen.

20 A 2

21 maximumscore 2

Uit het antwoord moet blijken dat

- de verhouding $^{13}\text{C}/^{12}\text{C}$ in meren met nijlpaarden hoog is / hoger is dan in meren zonder nijlpaarden. 1
- dat (waarschijnlijk) veroorzaakt wordt door materiaal afkomstig van C4-planten (van het land uit uitwerpselen van nijlpaarden). 1

22 maximumscore 2

Uit het antwoord moet blijken dat in meren met nijlpaarden

- 's nachts meer afbraak van organische stoffen plaatsvindt / 's nachts meer afbraak door reducenten/bacteriën plaatsvindt (waarbij O_2 wordt verbruikt). 1
- (meer voedingsstoffen aanwezig zijn voor algen/planten zodat overdag meer fotosynthese plaatsvindt (en er daardoor meer O_2 -productie is). 1

Vraag	Antwoord	Scores
-------	----------	--------

23 maximumscore 2

- 1 niet
- 2 wel
- 3 wel
- 4 niet

indien vier nummers correct	2
indien drie nummers correct	1
indien minder dan drie nummers correct	0